

comentaris literaris

per **Josep Palomero i José Miguel Segura****VOCABULARI DE
LES ARTS ESCÈNIQUES**

Editorial: **Acadèmia Valenciana de la Llengua**
València, 2020
Pàgines 265
Vocabulari

Entre les finalitats de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) està la confecció de vocabularis específics, que aprova el Ple de la institució a partir de la proposta de la Secció de Terminologia i

Assessorament Lingüístic. Estan dirigits a atendre les necessitats terminològiques de diversos àmbits socials. Ja s'han publicat el jurídic, el nàutic, el de futbol, el del joc de pilota, el d'economia, el de la música i el de les ciències de la salut. Les entrades estan organitzades alfabèticament en valencià, llengua de la redacció, però també s'indica el nom de cada lema en castellà, anglès, francès i italià. En quatre annexos, l'usuari que desconeix com es diu tal concepte en valencià, el pot buscar en la relació inversa castellà-valencià, anglès-valencià, francès-valencià i italià-valencià. Són, per tant, uns repertoris lèxics de gran utilitat per la seua flexibilitat de consulta.

Per a reunir les 1.600 entrades que formen el de les arts escèniques, s'ha tingut molt en compte la terminologia històrica, així com el lèxic dels nous mitjans, les noves tecnologies i les noves formes d'expressió escènica. El 22 de juliol, a les 19.30 hores, es presentarà en el Teatre Principal de Castelló. **JP**

**LA DESAPARICIÓN
DE LOS RITUALES**de **Byung-Chul Han**

Sobre el principi que els rituals «generen una comunitat sense comunicació, mentre que el que predomina hui és una comunicació sense comunitat», el pensador coreà Byung-Chul Han continua ací la seua reflexió, substancial i poètica alhora, sobre les característiques que al seu judici delimiten millor els perfils del nostre món i del nostre temps i del canvi dels paradigmes socials, polítics, econòmics i culturals que ens defineixen en aquest ací i ara.

El contingut d'aquest volum és una continuació en les idees i en el desenvolupament discursiu d'anteriors lliuraments. Així, en aquest assaig d'una «Topologia del present» —com resa el seu subtítol— el professor Han analitza el procés de conversió de la producció i el rendiment en valors màxims del nostre temps com a causa origen antropològic de la dissolució de valors tradicionals com la «durabilitat» dels objectes i dels sentiments dels quals aquests solien revestir-se. En suma, *La desaparición de los rituales* és una baula més en la cadena d'argumentacions que Han desenvolupa en altres assajos sobre un procés imparable pel qual les nostres societats s'han des-ritualitzat a una velocitat vertiginosa i amb una violència mai abans vista contra una naturalesa que s'està regirant contra l'ésser humà cada vegada de manera més implacable. Però aquesta co-

Traducció: **Alberto Ciria**Editorial: **Herder Editorial**

Barcelona, 2020 | Pàgines 120

hesió en les línies mestres del pensament de l'autor es recolzen, d'altra banda, en la mena d'argumentació al qual recorre l'autor una vegada i una altra en els diferents capítols de la seua obra: d'una banda, la recurrència a altres pensadors —clàssics o no— sobre els discursos dels quals es constitueix el seu propi en forma de debat; d'altra banda, la reivindicació constant de les paraules i —de manera molt especial— a l'origen i etimologies, la qual cosa dona al discurs filosòfic d'aquest autor un atractiu especial, un tret molt original i una profunditat que per moments entra de ple en el poètic. Aquesta és, sens dubte, la característica que acaba convertint-nos en seguidors de Byung-Chul Han, el tret que converteix els seus volums —sempre breus i contundents— en lectures especialment atractives: la seua escriptura clara, concisa i directa però també creativa a partir d'un rigorosíssim respecte pel llenguatge i les paraules que el constitueixen en un pensament que no és en absolut nostàlgic, que no es desenvolupa en forma de lament davant un passat que tòpicament se suposa millor. La de Byung-Chul Han és una permanent i original crit d'atenció a un ésser humà que el sistema ha convertit en epicentre, però també en objecte de totes les seues amenaces: des de la psicopolítica a la consigna de contínua actualització, de la biopolítica al canvi climàtic i a les pandèmies vingudes i per vindre... Un autor tan suggeridor com encertat. **JMSR**

MATÈRIA DE BRETAGNYAde **Carmelina Sánchez-Cutillas**Editorial: **Tres i Quatre i Acadèmia****Valenciana de la Llengua**

València, 2020 | Pàgines 134

Narracions

Es tracta de l'edició no venal, feta expressament per a celebrar una de les obres més populars de l'escriptora Carmelina Sánchez-Cutillas (1927-2009), designada Escriptora de l'Any 2020

per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL). Encara que nasqué a Madrid, Carmelina és considerada filla d'Altea, on va passar la infantesa, etapa en què va rebre la influència del seu avi, l'historiador i folklorista Francesc Martínez i Martínez. Fill de casa benestant i dona moderna, degué ser una de les pioneres en tindre estudis superiors i en treballar en la redacció d'un diari, activitat que va compaginar amb la publicació de monografies sobre història medieval i llibres de poesia, com *Un món rebel* (1964) i *Conjugació en primera persona* (1969).

Matèria de Bretanya és, pròpiament, el seu *Amarcord*, en què l'autora selecciona una sèrie de records infantils situats en Altea durant els anys previs a la guerra civil, que formen un conjunt narratiu ben estructurat. El discurs i el lèxic són una delícia de tendresa, ja que Carmelina va fer un esforç d'introspecció notable per a tornar a mirar el món amb els mateixos ulls que els de la xiqueta innocent que va ser. **JP**

destacamos...**Retrato elegante sobre el comportamiento humano**

Decia **Octavio Paz** que el mundo cambia si dos personas se miran y se reconocen. Encontrarse en el otro, verse en el otro, ser en el otro, es una experiencia que va más allá de lo inteligible, no se puede explicar, como tampoco puede ser aclarada la existencia (o no) de la pureza del alma. ¿O sí se puede? Quizá, las acciones de aquella gente que cree en la caridad y que demuestra tener un corazón compasivo puedan esclarecer ciertas dudas al respecto, personas que tienen fe ciega en la bondad del ser humano y en un mundo libre de sufrimientos y aflicciones. No obstante, la sociedad está presa de una enfermedad cruel: la indiferencia.

Encogerse de hombros, mirar hacia otro lado, ignorar, son acciones que se llevan a cabo diariamente y que van en aumento en esta sociedad cada vez más individualista, una sociedad que ya no reconoce la compasión o la misericordia como un presente, sino como una debilidad. Todo ello provoca que vivamos tiempos aciagos, de

un pesimismo que en nada nos beneficia, como tampoco nos favorece esa pérdida de ilusión por los acontecimientos extraordinarios, como esa mirada en la que reconocerse, o como la presencia de una ballena blanca varada en la playa.

Paul Gadenne es el autor de *Ballena (Periférica)*, una *nouvelle* exquisita en la que narra, precisamente, el naufragio de un cetáceo en la costa, un hecho a priori excepcional que pronto los lugareños convierten en algo anodino ante la atónita mirada de Pierre y Odile, dos personajes que no logran entender esa pasividad de sus conciudadanos ante una situación que a ellos les despierta no sólo una gran curiosidad sino la capacidad para reflexionar sobre el lugar que ocupamos en el mundo y sobre el lugar que dejamos en él.

Gadenne, autor prácticamente desconocido y que ahora están recuperando en su país natal, Francia, y estudioso de **Proust**, narra con suma elegancia un pasaje que entrelaza la fábula clásica con una profun-

da meditación sobre el comportamiento del ser humano, y lo hace además con un lenguaje precioso, sutil y refinado del que es imposible no enamorarse al instante.

El escritor francés, en apenas cuarenta páginas, logra un texto que va de lo particular a lo universal, y que entronca el relato de lo cotidiano con una disertación sorprendente acerca de la conducta y el proceder de todos nosotros, seres asustadizos e impasibles, pero también sensibles y piadosos. En cierto modo, Gadenne hace una radiografía de la sociedad de su época y que no dista mucho de la actual, confirmando aquello de que cometemos siempre los mismos errores. Pero ¿es eso cierto? ¿Seguiremos pasivos ante el dolor ajeno, ante la injusticia, inexpresivos ante lo que se nos antoja sorprendente o extraño, tan extraño como es la propia condición humana? A través de Pierre y Odile, de su afán por ver a esa ballena blanca varada en la orilla del mar, comprendemos que hemos de ser nosotros mismos los que podemos y debemos fomentar la humanidad, porque sólo así el mundo logrará cambiar.

Esta pequeña obra es, en realidad, una magistral pieza donde encontrar consuelo, estando solo o con un alma afín. **≡**

Eric Gras

LA BALLENAde **Paul Gadenne**Traducció: **David M. Copé**Editorial: **Periférica**

Cáceres, 2020 | Pàgines 48

Narrativa